

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefon száma 124.	Felirat szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELHÍVÁS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 22.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessowfy-tér 7. szám alatt	Hirdetéseket díjazás szerint közlünk
---	---	---	--------------------------------------

Végveszedelemben

viszik Tiszák ezt az országot s országunkkal az egész Monarchiát – állapította meg Andrássy Gyula gróf a delegáció múltkori ülésén. A ki Magyarország mai helyzetét ismeri épp úgy érzi e megállapítás helyességét, mint maga Andrássy. Mert lehetetlen, hogy más következménye legyen a mai állapotoknak, mint a mit Andrássy s vele együtt minden tisztán látó magyar ember megállapít.

A zsarnokok, sem a kisebbek, sem a nagyobbak nem tanulnak. Természetrájukhoz tartozik a rövidlátás, sőt a teljes vakság.

Nemcsak mi állapítjuk meg már, hogy a magyar nemzet felett ma zsarnoki módon uralkodik Tisza István és pártja. Láthatja most már és látja is egész Európa, sőt a nyugati államokból már hallatszik is a kifogásoló és elítélő szó a mai magyar kormány zsarnoki urálma ellen.

Nagy veszedelem válhatik abból, ha csak magunk érezzük is ezt a zsarnoki rendszert, de még közelebb látszik s még bizonyosabban közeledik ez a veszedelem akkor, ha már a mávelt nyugotot se képesek Tiszák Lipscherjei félrevezetni, hanem ez a nyugot is színről szíre látja itt ezt a forrongó vulkánt s az e fölött táncoló szuronyerdőt.

A mint magának a magyar nemzetnek a türelme is fogytán van, Európa közvéleménye se tűrhet itt soká ilyen középkori állapotokat. Mert az európai népcsaládban nem lehet közömbös – ha tudják – hogy egy zsarnoki pózban tetszelgő „államférfi” olyan veszedelemnek a magvát veteti most itt el, amely veszedelem kiűzése esetén nagy gondot és sok bajt okozhat Európának is.

A magyar osztrák monarchia sorát irézőknek még akkor is kellene erre gondolniok, ha ez a monarchia egymást szerető és együtt érző népelemből állana, mennyivel inkább kellene hát őrizni a nyugodt és semmi elégedettség által nem izgatott belső békét és rendet akkor, a mikor – a mint letagadni se lehet – isten a megmondhatója hányféle náció hányféle ágazó törekvésekkel, aspirációkkal van telítelve az egész

monarchiában. Nem csalódunk, ha rámutatunk arra, hogy e szét-húzó elemek együtt maradását biztosító erő eddig egyedül a magyar nemzetben volt felfalálható. A magyar nemzetnek az ereje a monarchia ereje. E nemzet gyengülése a monarchia gyengülése s veszedelemben sodródása a monarchia veszedelemben jutását fogja jelenteni.

A magyar nemzet nélkül mint oldott kéve hullana szét az egész monarchia apró, jelentéktelen részre. De mivel erősebben áll itt egy nyugodt fejlődésben elégedett magyar nemzet, a monarchia vezetői annál nyugodtabban lehetnek a kívülről még pedig mindenfelől érezhető ellenséges áramlatokkal szemben is.

Csodálatos, hogy ezt Tisza István és társai nem tudják belátni s ha már a magyar nemzet jóléte, nyugalma Kekuba is nekik, észrevehetnék, hogy a magyar éfdekekkel szemben dédelgetett Ausztriájokat is épp úgy veszedelem fenyegeti azzal, ha zülük ez az ország és megsemmisül ebben minden nemzeti egészséges erő! kp.

A holnapi országgyűlés.

Az ellenzék magatartása a kormánnyal szemben.

A képviselőház holnap a sajtó-reform tárgyalásának megszakításával a jövő év első feléről szóló költségvetés tárgyalását kezdi meg. Ezzel ismét felvetődött az a kérdés, hogy vajjon részt vesz-e az ellenzék a tárgyaláson vagy sem. Sőt még előbb azt kellene jogilag eldönteni, hogy vajjon a javaslat egyszerű indemnitás-e vagy pedig a jövő év első felére szóló költségvetés.

A munkapárt szívesebben nevezi a javaslatot indemnitásnak, bár olyan költségvetési tételek foglaltatnak benne, amelyek jelentékenyen eltérnek a múlt év első felének költségvetésétől, a munkapárt által alkotott speciális házszabályok azonban különbséget tesznek a felhatalmazási és a költségvetési javaslat tárgyalása között s míg ennek tárgyalására negyven napot állapítanak meg, az indemnitáat négy nyolcórás ülésre szorítják.

Egész bizonyos tehát, hogy a többség a neki kedvezőbb megoldást választja s a javaslatot egyszerű indemnitássá degradálja.

A képviselőház holnapi nyolcórás ülésének napirányjára a hat hónapos költségvetési javaslat és a sajtóreform tárgyalása van kitűzve. Ugy látszik, hogy a holnapi nap folyamán meg a sajtóreform tárgyalására is rákerül a sor, mert az ellenzék a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalásában nem vesz részt.

Tagadhatatlanul voltak többen az ellenzéki pártok tagjai között, akik azt a felfogást hangoztatták, hogy az ellenzéknek az indemnitási javaslat tárgyalásánál részt kell venni és a kormány erőszakosságaira rá kell mutatni és erre a felhatalmazási javaslatnak mint bizalmi javaslatnak tárgyalása a legalkalmasabb.

A mi értesülésünk szerint azonban az a felfogás jutott többségre, hogy az ellenzék ezúttal ne vegyen részt az indemnitási törvényjavaslat tárgyalásában, hanem ezáltal is tartsen az új házszabályok érvénytelensége és el nem fogadása ellen. Az ellenzék magatartásáról illetékes információt szerzendő, egyik lap munkatársa megkérdezte gróf Károlyi Mihályt, min a függetlenségi párt ügyvezető-elnökeként, gróf Andrássy Gyulát, gróf Apponyi Albertet és gróf Zichy Aladárt, a néppárt elnökét, akik a következőket mondták:

Gróf Károlyi Mihály.

– A hathónapos felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalásában az egyesült függetlenségi és negyvennyolcas párt ezúttal nem vesz részt, mert nem tartja célszerűnek.

– Nem lesznek szónokok sem, akik az egyes pártok nevében tiltakozásukat és tiltakozásukat és bizalmatlanságukat kifejtsek?

– Nem, azt hiszem, az ellenzéki pártok részéről egyetlen egy szónok sem fog felszólalni.

Gróf Apponyi Albert.

– Az ellenzék az indemnitási javaslat tárgyalásában nem fog részt venni. Ennek a törvényjavaslatnak a tárgyalása folyó munkája a képviselőháznak és függetlenségi pártnak semmi oka nincs annak a tárgyalásában részt venni, vagy még csak a felszólalási le-

helőséget sem igénybe venni. Nincs rá semmi ok, hogy az ellenzék ennek a javaslatnak a tárgyalásánál feltérjen a pontjától, amelyet a kormány a többi rendes törvényjavaslatainál tanusít.

Gróf Zichy Aladár.

– A néppárt is csatlakozik a többi ellenzéki pártok ama megállapodásához, hogy az indemnitási javaslat tárgyalásában nem kíván ezúttal beilleszkedni a képviselőház normális tanácskozásába. Különben a néppárt ma este értekezletet tart és ez alkalommal ki fogjuk fejteni részletesebben is azokat az okokat, melyek miatt a képviselőházban a jelenlegi rezsim alatt a tanácskozásoktól és a tárgyalásban való részvételtől lehetőleg tartózkodnunk kell.

Gróf Andrássy Gyula.

– A felhatalmazási javaslat tárgyalására az ellenzék nem megy be a képviselőházba. Mi a Ház ülésen csak akkor jelenünk meg, ha valami speciális veszély ellen kell védeni az országot, aminő például a kormány sajtójavaslata. A felhatalmazási javaslat normális szükségletnek felel meg. Távolmaradásunkkal viszont azt akarjuk dokumentálni, hogy a parlamentben változatlanul rendkívüli állapotok vannak és a többséget és a kormányt az ellenzékől elválasztó ellentétek nem csökkentek. Lesz elég alkalom arra, hogy az ellenzék a kormány iránt való bizalmatlanságának kifejezést adjon.

A vármegye ügyei.

Bizottságok választása a városnál.

Ma délelőtt Markovics Manó főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága. E vármegyei közgyűlésnek nem igen volt más feladata, mint megválasztani a törvényhatósági bizottságnak a törvények által előírt albizottságait.

E választások foglalták le a törvényhatósági bizottság mai gyűlésének ugyszólván minden idejét. Különösen sok időt veit igénybe az állandó választmányának, a köz-

Üzletáthelyezés.

Értesitem a t. közönséget, hogy üzletemet a Lélek cukrázda helyére, ártézi kuttal szemben helyeztem át. Hol azt magnagyobbítva a legdivatosabb árukkal rendeztem be. A női és leánykabát újdonságokon kívül felhívom a közönség figyelmét a **kosztümök, reformruhák, bluzok és alj különlegességekre**, melyek a legszebb kivitelben vannak raktáron. Gyászuhanakban mindig nagy választék. **Női és leány fehérneműek olcsó árban. Szörme gallérok és muffok a legjobb minőségben. Bál ruhák legújabb divat szerint.**

Szigoruan szabott árak.

További pártfogást kér
Király Lajos.

ponti választmányának és a népvé-
velési bizottságnak a megvá-
lasztása, mert e bizottságok meg-
alakításánál a törvény értelmében
névszerinti szavazást kellett elren-
delni.

A tárgysorozat többi pontjait
nagyobbára a különféle zárószá-
madások jóváhagyása képezte.
Ezek mindegyikét jóváhagyta a
törvényhatóság.

Magáról a közgyűlésről az alábbi
tudósítást közöljük:

Markovics Manó dr. főispán a
közgyűlést délelőtt 10 órakor nyi-
totta meg. Először a bizottságok
választásához szükséges küldöttsé-
get nevezte ki a főispán és pedig
akként, hogy két szavazatszedő
küldöttséget nevezett ki a választá-
sok gyorsabb elintézésé végett.

A főispán az első szavazatszedő
küldöttség elnökévé Dózsa Simon
dr., tagjaivá Tókei Jenőt és Szil-
vássy Alajost, jegyzővé Eckhardt
Vilmost nevezte ki, a második szav-
zatszedő küldöttség elnökévé pe-
dig Tarnay Ivort, tagjaivá Vász-
helyi Lászlót, Ráth Józsefet, jegy-
zőjévé Vertán Endrét.

A szavazatszedő küldöttségek
megalakítása után nyomban kez-
delte a bizottságok választá-
sát. Először névszerinti szavazás-
sal a vármegye állandó választ-
mányát alakították meg. Ide be-
választották:

Dr. Schaller József 81, Dr. Ná-
vay Lajos 97, Gállér Béla 98, Dr.
Dózsa Sámuel 73, Návay Tamás
99, Dr. Hász Sándor 94, Madzsar
Gusztáv 99, Kayser Lajos 99, Dr.
Istók Barnabás 98, Dr. Demkó
Pál 99, Dr. Meskó Sándor 98,
Tarnay Ákos 100, Szilvássy Alajos
75, Dr. Dózsa Simon 97, Nagy
Károly 76, Tókei Jenő 98, Rosz-
tóczy Ferenc 66, Dr. Gerő Géza
65, Angster Jenő 65, Breuer Gusztáv
65 szavazattal.

Ugyancsak névszerinti szavazás-
sal történt a központi választmány
megalakítása is. E bizottságba be-
választották: Vász helyi László 74,
Tarnay Ivor 75, Dr. Dózsa Sámuel
76, Dr. Návay Lajos 104, Kayser
Lajos 73, Dr. Bánffy József 74,
Dr. Demkó Pál 73, Návay Tamás
74, Tarnay Ákos 104. Dr. Schal-
ler József 43, Nagy Károly 68,
Dr. Hász Sándor 65, Telbisz Ott
már 73, Vajda Jenő 74, Szilvássy
Alajos 78, Madzsar Gusztáv 74
szavazattal.

A többi bizottságok megválasztá-
sára vonatkozólag a törvény nem
írja elő a névszerinti szavazást,
így azokat felkiáltással választotta
meg a törvényhatóság és pedig a
következőleg:

Az igazoló választmány tagjai
lettek: Gállér Béla, Návay Iván,
Vertán Endre, Breuer Gusztáv, Szil-
vássy Alajos.

Állandó bíráló választmány tag-
jai: Dr. Návay Lajos, Dr. Meskó
Sándor, Madzsar Gusztáv, Ráth
József Purgli Emil.

Egészségügyi bizottság tagjai:
Gállér Béla, Tókei Jenő, Dózsa
Sámuel, Tarnay Ivor Rosztóczy
Ferenc, Vajda Jenő, Kayser Lajos,
Pintér Miklós, Sümeghy Dezső,
Dózsa Simon, Bagáry Kálmán.

Statisztikai bizottságtagjai: Nagy
Károly, Dózsa Sámuel, Petrovits
György, Kövecs Antal, Krausz A.
Hermann, Breuer Zoltán, Dr. Istók
Barnabás, Sümeghy Dezső, Teltsch
Adolf, Károlyi Mihály.

Vármegyei nyugdíj választmány
tagjai: Tarnay Ivor, Dr. Dózsa
Sámuel, Hász Sándor, Tarnay

Ákos, Vajda Jenő, Demkó Pál,
Kayser Lajos, Rosztóczy Ferenc
Madzsar Gusztáv, Szilvássy Alajos.

Község jegyzői nyugdíj választ-
mány tagjai: Hász Sándor, Nagy
Károly, Angster Jenő, Szilvássy
Alajos, Eckhardt Vilmos.

Népvélelés bizottság tagjai: Dózsa
Sámuel dr., Návay Tamás, Tarnay
Ivor, Lengyel János, Espersit János
dr., Vertán Endre, Kayser Lajos,
Lukács István, Návay László és
Madzsar Gusztáv.

Járásai mezőgazdasági bizottság
tagjai Makón: Rosztóczy Ferenc,
Eckhardt Vilmos, Breuer Gusztáv,
Fürge Mihály. Póttagok: Poneycz
Ferenc, Mogyoróssy István és
Veres Sámuel.

A központi járásban rendes tagok:
Návay Iván, Tókei Jenő, dr. Návay
Géza, Nicsovics György. Póttagok:
Lukács István, Szibik Sándor,
Veréb János.

A megyei járásban: Blasko-
vich Aladár, Sehalla József, Szoyka
Kálmán. Póttagok: Kicsin Miklós,
Németh Péter, Fábry András.

A battonyai járásban rendes ta-
gok: Vertán Etel, Purgli Emil,
Oszlár Gergely, Mogyoróssy Elek.
Póttagok: Hegedűs Pál, Rajky
Mihály és K. Fodor József.

Mezőkovácsházi járásban rendes
tagok: Vász helyi László, Purgli
János, Ifj. Nagel Vilmos. Póttá-
gok: Lengyel János, Kajári István
és Fülöp Sándor.

Gallovich Jenő nyugdíja ellen.

A csanádmezei Dmke felebbezése.

Lapunkban is közöltünk tudó-
sítást a Dmke igazgatóságának
a múlt hó 23-án tartott üléséről,
melyen Gallovich Jenő főtitkárnak
eddig általa jogosulatlanul felvett
1000 korona házfelügyeleti díjat
személyi pótlékként megszavazta
és ugyancsak Gallovich Jenőnek
4000 korona évi nyugdíjat álla-
pított meg.

A csanádmezei osztály mai
közgyűlésén egyhangú határozat-
tal kimondotta, hogy az igazgató-
ságnak határozatát megfelelbezi
és az elnökséghez e következtést
terjesztette be:

Tekintetes Elnökség!

Tisztelettel kérjük, hogy felebbe-
zésünket a közgyűlés elé terjeszteni,
amennyiben ott nem lenne kellő
siker, azt a nagyméltósági belügy-
miniszteriumhoz felterjeszteni méltó-
tasságok.

Tiszteletteljes felebbezésünket a
következő okokkal támogatjuk:

Sérelmes és semmivel sem indo-
kolható az a határozat, amely egy
eddigelé jogtalan sőt visszaélésnek
is minősíthető díjazást Gallovich
Jenő főtitkár fizetéséhez csatolt. A
főtitkár állásában 1907. október 20-án
véglegesített s fizetése évi 3000 kor.
készpénzben, természetbeni lakásban
és fűtésben állapított meg. Az
1910. április 16-án tartott igazgató-
sági ülés Gallovich Jenő fizetését
1910. január 1-től 4000 koronára
emelte fel, amiből 1000 korona a
házalapot terheli, de a főtitkár már
az 1909. évtől kezdve felvett házfel-
ügyeleti díj címén minden előzetes
határozat nélkül 1000 koronát s ezt
az összeget jogosulatlanul még a
4000 koronán felül állandóan is él-
vezte. Nyilvánvaló, hogy amikor
1910-ben fizetése felemeltetett, az
igazgatóság már ezt az 1909-ben
szabálytalanul kiadott 1000 koronát
tudta be a főtitkári fizetésbe s így

Gallovich Jenőnek a külön soha
meg nem szavazott évi 1000 kor-
onát nem lett volna szabad felvenni
annál kevésbé, mert 1910-ben Buda-
pestre költözvén, házfelügyeleti te-
endőket egyáltalán nem is teljesíthet-
te. Kérjük e határozat megsemmi-
sítését és Gallovich Jenő kötelező-
sét arra, hogy az illetéktelenül fel-
vett 4000 koronát, 1910. január 1-től
— 1913. december 31-ig, az egye-
sület pénztárába fizesse vissza.

Sérelmes és megsemmisítendő az
a határozat is, amellyel Gallovich
Jenőnek évi 4000 korona nyugdíj
szavaztatott meg. Az egyesület alap-
szabályaiban nyugdíjról szó sincs,
annak folyósítására az egyesület
fedezettel nem rendelkezik s az
igazgatóság ilyen állandó személyi
kiadásokkal az egyesületet megterhelni
jogosítva nincs. De még ha mindezt
nem tekintve, az állami tisztviselők
nyugdíjtörvénye alapján helyezked-
nék is, akkor sem illetné meg a
főtitkárt több nyugdíj fizetése 40
százaléknál, ami 1600 koronának
felel meg, amhez a labéru nyugdíjat
is figyelembe véve, legfeljebb 2000
korona nyugdíj volna neki adható.
De az egyesület ezt sem bírja meg.
Nyugdíjalapja nincs, csak a
tagsági díjakból él. Mivel pedig a
tagok száma csak 4000, azokból is
csak 2000 fizet a központnak, míg a
többi a vidéki osztályoknak, amelyek
kulturális törekvésük céljaira ezt
a pénzt felhasználják, teljesen vilá-
gos, hogy az egyesület 2000 tagja
után járó (a 2 korona tagdíjakat.)
amelyek nagyrésztben be sem folynak,
nem adhatja oda nyugdíjat, amikor
a megválasztandó titkár, az egyesület
többi alkalmazottait is fizetni kell s
talán a köznevelődési feladatokra is
juttatnia kellene időnként legalább
egy egy morzsát.

Az egyesület a jótékonyág fillé-
reiből tartja fenn magát. Ezt a pénzt
eltérlelni nem engedhetjük s a
közgyűlés az egyesület fennállása
érdekében kötelességet teljesít, a
mikoraz igazgatóság tierőszakolt hatá-
rozatát megsemmisíti, mert féltő, hogy
az ilyen gazdálkodás az egyesület
ellen anélkül is fennálló ellenszenvet
még csak fokozni fogja s az alap-
jaiban ingatja meg.

Kelt Makón, a Dmke csanádmezei
osztályának 1913. december 4-én
tartott közgyűléséből.

Návay Tamás dr. Magyar József
s. k. elnök. s. k. titkár.

Az árvizkárosultak és Makóvárosa.

Haszonbér elengedésben része- sülnek az árvizkárosultak.

Mikor ez évben a város bérlői-
nek földjeit másodszer is elföntötte
és elpusztította az árvíz, azok töme-
gesen fordultak a városhoz és
haszonbér elengedést kértek.

Annak idején a város képviselő-
testülete nem teljesíthette azonnal
a károsultak kérelmét, mert nem
volt kellően tájékozva a károsok
mennyiségéről, sem a kérelmezők
vagyon helyzetéről, azért megbizta
a városi tanácsot, hogy állapítsa
meg minden egyes bérlőnek a kárát
és puhatolja ki azoknak
vagyon helyzetét és ezeknek mér-
legelésével készítsen javaslatot a
közgyűlés számára a haszonbérek
elengedése iránt.

A tanács gondos utánjárás után
csak most készült el munkálatával.
Javasolja a tanács 6073 korona
65 fillér haszonbérnek az elenge-
dését. E 6073 korona 65 fillér
engedmény azokat a bérlőket
illetné meg, kiknek bérlete 1911,
1912. és 1913. évekre szól, meri
ezekben az években mindegyikben
pusztított az árvíz.

Az ilyen bérlők, ha különben
teljesen vagyontalanok, egész évi
haszonbér elengedésben részesül-
nének, mások pedig félévi, negyed-
évi haszonbér elengedésben.

Ugyancsak javasolja a tanács,
hogy a többi kérelmezőknek 1914.
évi augusztus hó 1-ig terjedő fize-
tési halasztás adassék.

Ez volna a tanács javaslata az
árvíz károsultakkal szemben, me-
lyet a legközelebbi közgyűlésén
tárgyal a város képviselőtestülete.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár december 5 Péntek Róm.
kath. Szabbas ap. Protestáns Sebő
Görög orosz november 22 Flémon
és A. Nap kel 7 óra 32 perckor
nyugszik 4 óra 08 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorologiai
jelentése szerint a következő: Az
időjárásban lényeges változás nem
várható. Sürgönyprognózis: Változás
nem várható. Déli hőmérséklet 64 C.

— Az állami iskolákban nincsen
kanyaró járvány. A „Makói Ujság”
tegnapi számában megjelent „ka-
nyaró járvány Makón” című közle-
ményre vonatkozólag, miután az
abban foglaltaknak egyetlenegy szava
sem felel meg a valóságnak, a kö-
vetkezőket jegyzem meg: Csodálko-
zom írni ur, aki annyira helyesen
volt informálva, hogy a járványban
szenvedő növendékek számát is
tudta, nem nevezte meg az osztályt
is, amelyből a 30 növendék kanyaró
betegség miatt hiányzik, mert hiszen
ha ez igaz, ugy az osztálytanító
sulyos mulasztást követett el az
által, hogy ezen vendékvüli körülmé-
nyet föltesse hatóságának — io-
vábó intézkedés céljából — nem
jelentette be, amél is inkább, mivel
a fennálló rendelkezés ezt szigorú
kötelességévé teszi az osztálytanító-
nak. A valóság a Szegedi utcai isko-
lánál működő 7 tanító bevállása
alapján a következő: Az I. osztály-
ban 4 növendék, a III. osztályban 11
növendék és a IV. osztályban pedig
2 növendék mulaszt állítólag járvá-
nyos betegség miatt. Különös kegy-
ben részesíti a természet ezen is-
kola II. osztály 80 növendékét, a
mennyiben azok mind a legrende-
sebben járnak iskolába. Öszintén
megvallom, hogy a közleményben
foglaltak merő valótlanúsága meg-
botránkoztatott. Makó, 1913. évi dec.
hó 4-én. Tisztelettel Makó uca
Karácsony áll. tanító.

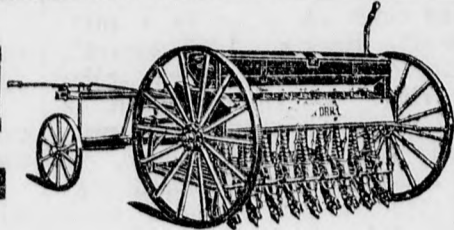
— A községi iskolaszék ülése. A
községi iskolaszék holnap pénteken
delután Dózsa Sámuel dr. elnök-
lete alatt ülést tart, hogy felülvizs-
gálja a polgári leányiskola építési,
illetve átalakítási terveit, hogy azt
elintézés végett a legközelebbi
városi közgyűlés elé terjeszthesse.

— Az iparhatósági megbizottak
választása. A 40 iparhatósági meg-
bizottat vasárnap kellett volna
megválasztani a helybeli iparosok-
nak és kereskedőknek. Erre azon-
ban nem jöttek össze megfelelő
számban, így a választást el kel-
lett halasztani. Az új választás
határnapját a városi tanács legkö-
zelebbi ülésén fogja kitűzni.

— Szaporítják a villanylámpákat.
Most, hogy a Csokonai-utcát meg-
nyitották ott néhány villanylámpa
felállítására van szükség. Ezen ki-
vül több utca lakói is kérte vil-
lanylámpát. Ezeket figyelembe véve,
a városi tanács mai ülésén kimon-
dotta, hogy a legközelebbi közgyű-
léshez előterjesztést tesz a kivál-
gításra szolgáló lámpák számának
30-al való szaporítása tárgyában.

— Felhagy a város a halottszál-
lítási fuvarozással. Néhány nappal

FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hírneves Bächer-féle tüköracél kormányal ellátott (mindenféle nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválósága abban rejlik, hogy bármint nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbaszántásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és lárcos boronákat, saját találmányu és szabadalmazott vesszőutánzatú vaspálcás boronákat, mely különösen bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhetők, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecsakavágó, répavágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáromon megérkeztek a világhírű Melichár féle Unikum Drill sorvető Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba veinek és sorba trágyáznak utolérhetetlen tökéletességükkel fogva igen nagy keresletnek örvendnek. Továbbá nagy ujjonság a már kipróbált Johnston féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legbiztosabb árban és jóállás mellett elvállalok. Autogén hegesztőmmel módomban áll bármilyen nagyobb alkatrészt meg. Számos javított és használt vetőgép olcsón kapható. A t. gazdaközönség további becses pártfogását kérve, tisztelettel:

Telefonszám 126.

LIPTAK BELA

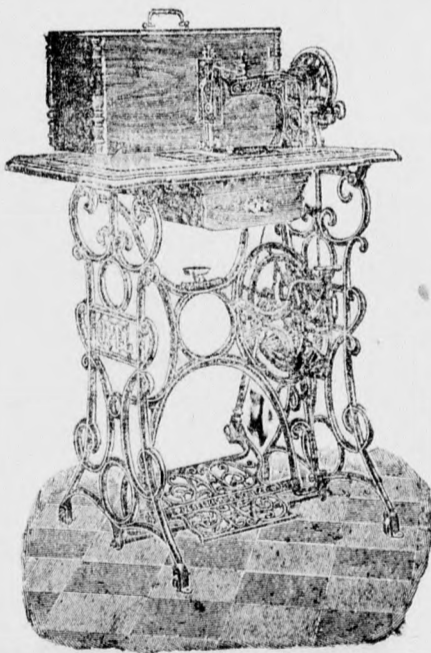
mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye, MAKÓ, Szent János-tér 20. ujszám. Saját ház.

Tanulóleány Kiadó lakás

ki nyomdában már alkalmazva volt, fizetéssel x x felvétetik a x x

„Makói Független Ujság“-nál.

Egy padolt szobából, konyha, éléskamra és fűszinből álló lakás kiadó és azonnal átvető. Cim a kiadóhivatalban.

A legjobb hírnevű Helical Premier és Alfa Kerékpárok, Hegyi gummik, lámpák, csengők és mindennemű kerékpáralkatrészek, Central Bobbin karkahajós és csolnakos varrógépek és mindennemű varrógép részek, Legújabb mosó, fecsaró és mángorló gépek, Gramophonok és a legújabb columbia lemezek, mindenféle rugók és hangverseny tük legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett beszerezhetők **GLÜCK SAMU** cégnél Makón.

Egy 12 lóerős benzinmotor lokomobil, mely fűrés, takarmány kamara és 6-os cséplő hajtására legalkalmasabb, Egy 6-os jó cséplő, Egy eredeti herecséplőgép olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett eladó **GLÜCK SAMU** cégnél makón.

LEGJOBB LIKÖRÖK ÉS RUM

készíthetők házilag a CSILLAG-ESSENCIÁKKAL a hozzájuk mellékelt készítési utasítás szerint. Egy üveg kivonat ára 50 fill. Kapható egyedül

POPPER GYULA
DROGÉRIÁJÁBAN
MAKÓ, FÖTÉR.

Íz essenciák-
készült rum
és likörök jó-
ságuk, jó ízük és
finom aromájuk
folytán a legma-
gasabb körök-
ben is hívekre
találtak.

Kapható következő fajokban
Absinth Kávé
Anisette Maraschino
Aniszet Negy
Cacao barna Naranos
Chartreuse zöld Őzsi barack
Cassia körte Rosztopsin
Curacao Rózsá
Kajszir Vanília

Eladó ház.

Az újvárosi újróm. kath. templom lábujában, Csillagkereszt utca és Buza utcai (854. régi) 55. ujsz. sárokház, jutányos áron szabadkézbe eladó. Értekezni lehet az örökösök megbízottjával:

ifj Szabó Ferenczel
Lőwinger Miksa Szegedi-utcai fatelepén.

Vöröshagyma alá

12 hold gőzekével szántott jó minőségű föld kiadó. — 12 hold jó minőségű föld kiadó.

fokhagyma alá

kiadó, vagy a föld eladó. — Bővebbet Korchmáros Imre intéző Óföldsékon.

Zeitler Rudolf és társai gőzmalom és jéggyár részvénytársaság Makó.

Ajánlja elsőrendű minőségű lisztjeit, korpát, dercét, magdarát, tengeri darát és kását, valamint

fűszereket a legolcsóbb napi áron.

Detailelárusítás malmi üzletben, színházzal szemben, Ott Károllyal szemben és a Takarékpénztár épületben levő üzletekben.

Vámörlés és csere a legjutányosabban eszközöltetik.

Gummi óvszerek

a legbiztosabb vegytiszta francia, angol és amerikai gyártmányú különlegességek. Gummi hólyag 12 db finom minta, kisebb 2 K. 12 db finom minta, nagy 240 K. „OLLA“ különlegességek urak részére. (Condome) Roule nek is nevezik. Prima tucatja 4 K. Extrafinom tucatja 6 K. Superfinom tucatja 8 K. Mintagyűjtemény célszerű özszeállításban 12 db 4 K. 25 db 8 K. Sérvkötő angol acélrugóval, drbjá 4 6 és 10 K. Suspensor (heretartó) drbjá 50 fill., 1 K., 1 K. 60 fill. és 2 K. Dianaöv (havibaj ellen) 6 db betéttel, drbjá 5 és 7 K. Irrigátor teljesen fölszerelve 3 K. 60 fill., 4 és 5 K. Uterus spray női különlegesség 10 K.

PESSARIUM OCTUSIV (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig.

Teljes szavatosság. A nem megfelelők kicserélése.

CSILLAG DROGÉRIA
MAKÓ, FÖTÉR.
TELEFONSZÁM 133.

Uj konfekció üzlet! Tisztelettel értesitem Makó és vidéke közönségét, hogy a Fötéren, Böhm-házban (volt Kenyeres-féle helyiségben) egy modern, a kor kívánalmainak megfelelő **férfi, női, leány és fiu konfekció üzletet nyitottam,** amelyben minden konfekció árut a legjobb minőségben és a legjutányosabb árakon árusítok. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri **Dán Arthur**

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér (Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali-, fali-, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműáruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok. Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról o o o meggyőződést szerezzen. o o o

Ha nyomtatványra van szüksége, rendelje meg a „Makói Független Ujság“ kiadóhivatalában.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Nagy István ur saját házában (Dessewffy-tér 7. szám alatt) levő

szabó üzletét

átvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be és ezáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó munkákat a legkényesebb igényeknek megfelelően a legolcsóbban készíthetek. Együttal van szerencsém tudatni, hogy mindennemű **férfi, női és gyermekcipőket** raktáron tartok és azt olcsó áron árusítom.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

BÁNSZKY TAMÁS.

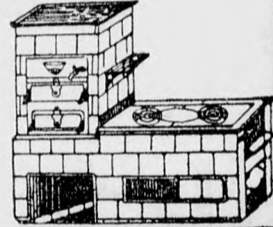
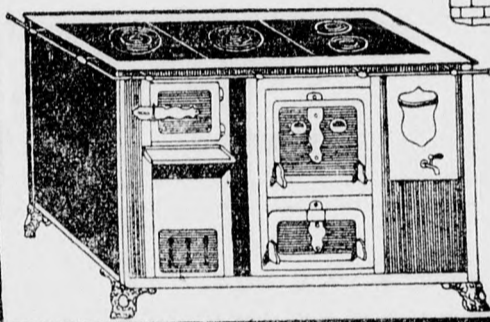
Jó és olcsó bor kisebb és nagyobb mértékben **KEDVEZŐ ÁRBAN** IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható. !!

Gudlin Mátyás

épület és műlakatos
Makó, Megyeház-utca 34. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb új rendszerű **takaréktűzhelyeit** készíti és raktáron tartja. Kisebb és nagyobb háztartási takaréktűzhelyeket, ugyancsak kéménytoldót, üstkatlant, dobkályhát minden alakban és kivitelben a legolcsóbb árban készít.

ÜZLET ÁTHELVEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy

szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, Saját készítésű kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztosítjuk. Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa
férfi szabó.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u 16. SZ. egyszerű levelezőlapra azonnali válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. :-:-

Ez az igazi! **WAGNER „HANGSZER KIRÁLY“**
Budapest, József-körút 15.

Különleges hangszerei a következők:
Varázsfuvola ajándékkal 4 korona.
Csodaráztrombita, vastag rézből 6 kor.
Tendérhar ng. 15 cse gő, 8 korona.
„János vitéz“ fuvola 1 és 2 korona.
Varázshegedű, felszereléssel 6 korona.
Jogásztárogató, billentyűk: 116 korona.
Éneklőgép, amerikai tölcserélnélkül!
Saját javító szakmühelyek!
A millanói, párisi és londoni kiállítások a cég az első díjakkal lett kitüntetve.
Fényképes árjegyzék ingyen!

Óvás! Ogyelljünk a „WAGNER“ névre és a 15 ös házszámra.

Kölcsönt keresők figyelmébe!

Értesítem az iparos, kereskedő és gazdák közönségét, hogy hosszas utazásra sikerült több pénzintézet vezérképviselét meggyernem, amely kedvező feltételek mellett nyújt kölcsönt a hitel igénylő közönségnek. Tekintve, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben még tulmagas kamatláb mellett is elsőrendű banítasos vállalatok is csak alig kaphatnak kölcsönt, a helyi pénzügyi piacra jó szolgálatot vélek teljesíteni, amikor a legkisebb összegtől bármily összegig előnyös feltételű kölcsönt tudok szerezni. Hosszas működésem, melyet a pénzköcsönök megszerzése és közvetítése terén eltöltöttem és e működésem alatti szerzett jó hírnevem garantálják, hogy ezen a téren a jövőben is a közönség érdekében és a legjobb eredménnyel működöm.

Tisztelettel

K E N Y E R E S I Z S Ó
bankirodája Uri-utca (Böhm ház).

Földek eladását és vételét gyorsan és pontosan közvetítem.

Ingatlanok bérlete és eladása.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyökérnek olcsóbb árban. **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszám a. Értekezni lehet

Parfumerie „HEZ“ illatszertár háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII. Köfaragó u. 7.

Ujabb előnyajánlatunk: 1 csoport 2 korona 50 fillér.

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító, 1 drb. francia szappan (bármely illatban), 1 üveg francia parfüm (bármely illatban), 1 üveg francia brillantin (bármely illatban), 1 könyv (60 lap) angol pouderpapír, 1 csomag dr. Heider-féle fogpor, 1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel), 1 csomag amerikai Shampooon szájosópor, 1 üveg valódi Johann Maria Farina kölnivíz, 10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap), összesen 19 drb., 2 korona 50 fillér, 1 csoport 5 korona. 1 üveg valódi Odol szájvíz, 1 üveg amerikai Hair Petrol, 2 üveg valódi kölnivíz, 1 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban), 2 üveg valódi francia brillantin (bármely illatban), 6 drb. valódi francia pipere szappan (bármely illatban), 1 drb. fogkefe csontnyéllel, 1 csomag amerikai Shampooon hajmosópor, összesen 15 drb. 5 korona. Szállítás naponta utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 24 oldalas illatszertár és háztartási értesítőnkét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

ÉRTESÍTÉS. Saját termésű fehér és siller XX XX XX XX XX

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.
Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy az

Orosházi házikenyér üzlet
a Szegedi utca 3. számú házból a városi bérházba (Kásznárlak) helyeztük át, ahol naponta kapható friss sült **Orosházi házikenyér.** Ugyanott állandó raktárt tartunk a legjobb minőségű lisztekéből, azonkívül a legfinomabb **dercéből.** Magdara, kukorica, korpaelesztő és sóeladás.

A híres losonci élesztő egyedül csak nálunk kapható. Egyben felhívjuk a n. é. közönség b. figyelmét arra, hogy biztos megkülönböztetés végett kenyereinket oly cédulával látjuk el, melyen egy kakas van. Amely kenyéren tehát az ilyen cédula nincs, az nem Orosházi házikenyér.

Értesítés. A jó gyümölcstermés folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K. 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. **Iritz Sámuel özv. cég.** A valódiságért a cég felelősséget vállal.

Rendkívüli feltűnést keltenek
Pártos E. és Társa áruház
ujjonnan bevezetett áruai, eddig nem létezett olcsó árai.

Női himzett ingek	1 korona 98 fillér.
Női háló kabátok	1 " 98 "
Női háló ingek	1 " 98 "
Női nadrágok schiffonból	1 " 98 "
Női nadrágok pargetből	1 " 98 "
Diszes párnák	1 " 98 "
Schiffon alsók	1 " 98 "
Bluzok, aljak, pongyolák, reform ruhák, kostümök, leány ruhák, leány és női felöltők, női kalapok, eredeti párisi modellek.	

Gyászárukban állandóan nagy választék!
Valódi szörme gallérok, muffok kizárólagos raktára.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasörön kívül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG
Kőbányai Polgári Serfőzde Részvény-Társaság főraktára.

Két jóforgalmu italmérési üzlet házzal együtt kedvező árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Iritz Miksánál.